

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., po jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se za 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnistvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnistvo „Slov. Naroda“.

Za zboljšanje delavskega stanja.

(Dalje.)

V drugem branji odobrena predloga obrtnega odseka velí nadalje, deloma po besedah, deloma v posnetku:

§. 75 a: Imetniki obrta so zavezani, pomočnim delavcem do vzpolnjenega osemnajstega leta pripuščati potrebnega časa za obiskovanje danih obrtnih večernih in nedeljskih šol.

§. 76 govori o dolžnostih pomočnih delavcev.

§. 77: Če za čas odplačila pomočnega delavca in za določeno odpovedi ni drugega dogovorjeno, se vzame, da je postavljen uvét odplačevanja na teden in štirinajstidnevna določa za odpoved. Vender imajo pomočni delavci, ki so plačevani po kosih ali ki delajo po posebni pogodbi, pravico še-le tedaj izstopiti, kadar so pravorédno dokončali prevzeto delo.

§. 78: Imetniki obrta so dolžni, plačevati pomočnim delavcem mezdo v gotovini. Dajanje živeža ali pravilne brane na račun mezde more se dogovoriti mej imetnikom obrta in pomočnim delavcem, ako se to godí po ceni, ne presegaajoči stroškov za prirejevanje. Ne sme se pa dogovoriti, da

je pomočnim delavcem svoje potrebščine kupovati v gotovih prodajalnicah. Imetniki obrta delavcem ne smejo na račun mezde upati drugih mimo gore oznamenjenih stvari ali blaga, in zlasti ne opojnih pijač: Izplačevanje mezd po gostilnah in točilnah je prepovedano.

§. 78 d govori o nasledkih, če se delavca ne plača v gotovini; globe se stákajo v bolniško denarnico dotičnega obrtnega ali fabriškega podjetja ali pa, če imetnik obrta pripada k zadrugi, v tisto združno bolniško denarnico, kjer svoj sedež ima obrtno podjetje.

§. 78 e določuje netožljivost terjatev za upano blagó. — S temi določbami v §§. 78 se je zakon zdatno zagrozil oderuškemu plačevanju z blagom, takozvanemu „truck-zistemu“, kateri je tudi dal povod lanskemu štrajku v Kropi na Gorenjskem.

§. 79: Pomočni delavci morajo imeti potrebne izkaze, ki so za kupčijsko pomočništvo pričevala prejšnjih gospodarjev, od oblastva potrjena; za vse druge pomočne delavce pa delovske knjižice.

§§. 80, 80 a do i imajo v sebi podrobnosti o delovskih knjižicah, katere se izdajajo koleka proste. — Policijska svrha in pomnožitev zapovedanega oglašanja, ki tiči v delovskih knjižicah, delavcem ni v stanu ljubezni buditi do le-te nprave, in res nič kaj jej neso dobri. Nekoliko svobode jim bode s tem odvzeto v gibanji posameznega, kakor tudi v gibanji po koalicijskem pravu! Obrtni odsek, zlasti pa prof. dr. Bilinski, izrekel je s tem varstvo za podjetnika, za katerega je tudi skrb imeti v narodno-gospodarskem oziru, in kateremu naj torej delovske knjižice poročstvo dajó, da se mu delavska pogodba ne krusi meni nič tebi nič, in da delavci ne zlorabijo koalicijske svoje svobode. Poslednja obrazložba je za tega delj piškáva, ker je koalicijska svoboda delavcev, kakor še marsikatera druga svoboda pri nas, le mrtva črka na papirji in ker imamo zelo čujoče policijske organe. V debati je obveljal prof. Saxa predlog, da imajo delovske knjižice vsaj biti koleka proste.

§. 81. Vsak imetnik obrta je zavezan, pomočnemu delavcu na zahtevo dati ob pravorédnem izstopu iz delovskega razmerja pričevalo o vrsti in dolgotrajnosti dela, katero ima na zahtevo delavskega pomočnika pričati tudi o npravstvenem vedenji njegove

vem in o vrednosti njegovih storitev. Vsebinsko tega pričevala je na prošnjo pomočnega delavca zabeležiti v delovsko knjižico ter brez stroškov in kolekov overoviti pri krajnem policijskem oblastvu.

§. 82: Pred pretekom izrekoma ali molčé pogojene dolgotrajnosti delovskega razmerja more se pomočnega delavca takoj brez odpovedi odpustiti v naslednjih slučajih, ako je on a) pri sklepu delovske pogodbe imetnika obrta zapeljal, pokazavši mu lažne ali izopačene delovske knjižice ali pričevala, ali ga zamotil gledé drugega delovskega razmerja, pomočnega delavca istodobno obvezujočega; b) ako je za dogovorjeno delo nesposobnim izpoznan; c) ako se pijančevanju udá in se ga je večkrat zaman posvarilo; d) ako se krivega stori tatvine, onezvestenja ali sicer katerega drugega kazniviga dejanja, katero ga more delati zaupanja imetnikovega nevrednega; e) ako od poslovanja in obrtovanja skrivnost izda ali pa brez dovoljenja imetnikovega vrši stransko delo, katero moti opravilo pri obrtu; f) ako je delo brez pravice ostavil ali pa stanovitno zanemarja svoje dolžnosti, ali pa ostale pomočne delavce ali hišne sodruge skuša zapeljati v nepokorščino, v upor zoper imetnika obrta, v neredno življenje, k nenravstvenim ali protipostavnim dejanjem; g) ako zakrivi zlo razžaljenje časti, oškodovanje telesno ali nevarno grožnjo zoper imetnika obrta ali njegove hišne sodruge, ali zoper ostale pomočne delavce, ali če neoziraje se na prejšnje svarílo neprevidno ravna z ognjem in lučjo; h) če ima ostudno bolezen ali po lastni krivdi za delo postane nesposoben, ali če nezakriviljena nesposobnost za delo dalje traja kakor štiri tedne.

(Dalje prih.)

„Glasbene Matic“ občni zbor

19. maja 1884.

(Konec.)

V dopolnitev svojega poročila mi preostaja še naznaniti slavnemu občnemu zboru nekoliko statistike o društvenikih.

Za leto 1882. smo radostno zabeležili, da je naraščaj društvenikov mimo prejšnjih let bil precej živahen, ker se je bilo upisalo 65 novih plačujočih članov in jih je štela „Glasbena Matica“ za časa zadnjega občnega zbora vseh skupaj 214, dasiravno je 32 članov, s katerimi bi jih bilo 246, opustilo

LISTEK.

Knez Srebrjani.

(Ruski spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil I. P.)

(Dalje.)

XXVI. Poglavje.

Pobratimstvo.

Tatarji, izogibač se ognja, tekli so v velikem neredu naravnost nasproti razbojnikom.

— Na nje, bratci! — zagrmel je Srebrjani: — metajte jih v vodo, gonite jih v ogenj!

Družni krik odgovoril je knezu, razbojniki so planili na Tatarje, in začelo se je klanje — — —

Ko je izšlo solnce, je še vedno trajal boj, pa polje je bilo posejano z ubitimi Tatarji.

Pritiskani na jednej strani od ognja, na drugej od Srebrjanega tovarišev, sovražniki samega strahú neso vedeli kaj storiti, planili so k reki, kjer jih je mnogo utonilo. Drugi so poginili v ognji, ali so se pa zadušili od dima. Prestrašeni konji so sprva planili na tabor, polomili vozove in napravili tak strah in zmešujavo mej Tatarji, da so se klali mej

seboj, misleč, da odbijajo sovražnika. Nekaterim se je posrečilo prodreti zkož ogenj in raztresli so se po stepi. Drugi so pa s težavo s svojim poveljnikom Šihmatom prebredli reko in postavili se v vojni red na drugej strani. Na tisoče pušic je od tam se usipalo na zmagovalne Ruse. Razbojniki, ne imajoč drugega orožja, kakor nože, sablje in kole, in videč streljajoče Tatarje, začeli so omahovati in spustili se v beg.

Zaman se je Srebrjani prizadeval s prošnjami in grožnjami udržati jih. Tatarske vrste so pod varstvom pušic že nazaj bredle čez reko, da bi pale Srebrjanemu za hrbet, kar se nepričakovano pokaže Perstenj poleg Srebrjanega, njegova srajca je bila strgana in z noža mu je kapala kri.

— Stojte, prijatelji! — stojte bistri sokoli! — zakričal je razbojnikom: — ali ste oslepeli? Ali ne vidite, da ide pomoč?

In v istini se je na nasprotnem bregu bližala četa v vojnem redu: njeno kopje in vojne sekire so se blestele v žarkih jutranjega solnca.

— To so Tatarji! — rekel je nekdo.

— Ti si sam Tatar! — odgovoril je Perstenj, nejevoljen. — Ali mari tako gre tatarska četa? Ali

mari Tatarji hodijo peš? Ali ne vidiš tega na sivem konji? Ali je mari na njem tatarski oklep?

— Pravoslavni gredó! — razleglo se je mej razbojniki: — stojte, bratci, pravoslavni gredó nam na pomoč.

— Vidiš, knez, — rekel je Perstenj — ti vražji otroci ne streljajo več tako pogostem, morali so že zapaziti, kaj da je! Ko jih napadejo došleci, pokažem ti brod, prepeljali se bomo na ono stran, in udarili bomo na nje od strani.

Nova četa se je vedno bolj približala, bilo je že moč razločiti njih orožje in obleko, poslednja je bila ravno tako različna, kakor na razbojnikih. Nad glavami borcev videle so se kose, sekire in koli. Podobni so bili bolj oboroženim kmetom, samo načelniki bili so v jednobarvastih kaftanih in v njih rokav so se svetile kopja in vojne sekire. Tu je jahalo tudi kakih sto konjikov, tudi v jednobarvastih kaftanih. Načelnik temu oddelku bil je postaven mlad človek. Izpod bleščeče čelade viseli so mu dolgi rudeči lasje. On je spretno jezdil, in konj srebrno sive barve, se je zdaj postavljaj na zadnji dve nogi, zdaj zopet stopal ponosno z enakomernimi koraki, rezgetajoč sovražniku nasproti. (Dalje prih.)

plačati svoj letni prinos, ne da bi bili odboru obznanili svoj odstop. Leta 1883 pa so te razmere jako neugodne postale.

Blagajnična knjiga nam kaže to neprisilno le prejasno.

Častnih članov ima „Glasbena Matica“ . . .	5
Ustanovnikov Ljubljanskih	9
„ zunanjih	13
	22
(3 ustanovniki so umrli.)	
Letnih društvenikov Ljubljanskih je . . .	55
„ zunanjih	73
	128
skupaj	155

v primeri s številom pretečenega leta torej 59 manj, a to število je še manjše, ako v pošte jemljemo to okoliščino, da je mej 128 letnikov uštetih 38 članov, ki so na novo pristopili „Glasbeni Matici“ tekom XI. društvenega leta. Starejih društvenikov je po tem takem samo 90, pa bi jih brojili lahko do 600, kakor kaže to vrstna številka pristopivših članov.

Res je, da naša narodna podjetja vedno taisti rodoljubi podpirajo, in da se neprenehoma trka na radodarno srce slovenskega naroda, a da se mej 1 1/2 milijona Slovencev ne bi našlo več nego 128 podpornikov za tako kulturno eminentno važno stvar, to nikakor ne bi verjeli, ako nam številke ne bi tega žalostnega stanja potrjevale.

Na Slovencih je, da se ta zavod obrani, odbor sam ne more vsega žrtvovati, vsaj je menda dovolj, da stori vse brezplačno, kar ni majhna radovoljna tlaka. Nasproti pa bi bilo pričakovati, da bi č. gg. člani, priznavajoč trudaljubivo odborovo delovanje, stopivši v društveno zvezo, prevzeli vsaj to malo breme na se, da bi „Glasbeni Matici“ zvesti ostali in redno naklanjali svojo malo podporo, ki si jo s 4 poštno-braničnimi kartami prav lahko čez leto prištedijo. — Bog daj, da bi bilo v tekočem društvenem letu bolje in da bi zunanji člani posnemali Ljubljance, katerih je do danes upisanih 70, to je 22 več nego lansko leto. Ker je 30 društvenikov že plačalo za leto 1884, torej je gotovih 100 članov. Iz ostalih slovenskih pokrajin pa jih do konca leta pristopi prav lahko še 150; vzlasti naj bi društva ne pozabila vzajemnega delovanja. Objavljati vest, da je 1883. l. 12 društev manj, nego 1882. leta, je za poročevalca jako neprijetno in za „Glasbeno Matico“ malo ponosno. Zato kličemo prijateljem glasbene umetnosti: pozor!

Izmej društvenikov je zgubila „Glasbena Matica“ prečastitega gospoda Antona Žužo, dekana in častnega korarja v Laškem trgu. Umrli je dne 18. januarja 1884. Kot vrl domoljub in podpornik vseh narodnih podjetij bil je tudi zvest prijatelj našega društva.

Obe poročili vzameti se s pohvalo na znanje.

Gosp. Valentinčič oglasi se potem k besedi in z ozirom na ugodno stanje in naglašuje raznovrstne zasluge gospoda predsednika predlaga, da se gosp. Fr. Ravnikar imenuje častnim članom „Glasbene Matice“. Predlog z dobroklici vzprejet, g. Ravnikar pa se zahvaljuje na tej časti in zagotavlja, da bode vse svoje moči posvetil temu društvu, ki mu je na srce prirastlo.

G. Stegnar poudarja zasluge in dosedanje uspešno delovanje predsednika g. Ravnikarja, kateremu gre od strani društva velika in zaslužena čast, pa opozarja, da po §. 10. društvenih pravil častni člani ne mogó biti več odborniki. Obžaluje tedaj, da g. Ravnikar ne bode več mogel predsedovati ter ga prosi, da še dalje obvaruje društvu svojo naklonjenost.

O tem unela se je potem kakor živahna, tako neredna debata, katere so se udeležili gg. Bleiweis, Bežek, Juvanec, Stegnar, Drenik in Ravnikar. Gg. Bleiweis in Drenik sta bila mnenja, da se §. 10. tako tolmačiti ne sme, temveč da se more g. Ravnikar zopet predsednikom voliti, gg. Bežek, Juvanec in Stegnar pa so bili baš nasprotnih nazorov, da se treba ravnati po pravilih, da se gospoda Nedvčl in Förster baš zategadelj nesta mogla voliti v odbor, ker sta častna člana itd.

Naposled bil je, kakor smo že poročali, gosp. Ravnikar s 16 glasovi predsednikom izvoljen.

Zborovanje res da ni končalo s popolno ubranim akordom, a zaradi tega vendar mislimo, da bode „Glasbena Matica“ tudi v bodoče jednako uspešno delovala, kakor dosle, ker smo preverjeni, da bodo vsi gospodje imeli samo koristi društva pred očmi, ter da bodo svoje osobne nazore in morebiti na-

sprotno, več ali manj utemeljeno mnenje podredili potrebnej slogi in naprednemu delovanju na domače glasbe širnem polji.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. maja.

Nič kaj vesela neso premišljevanja raznih listov v sklepu **državnega zbora**. Levičarski listi se jezé, da se jim ni posrečilo v tem zasedanju proglašiti nemščine državnim jezikom, oficijozni pa pišejo, da so vse stranke že trudne in bolne. Povsod se izraža želja po obnovljenji, po živahnem življenji. Vladni listi upajo, da bodo prihodnje volitve dale zbornici vse drugo lice, da bodo narodnostne stranke se morale umakniti političnim. Pa to bode pač ostalo prazno upanje. Slovanski poslanci bi morali zatajiti vsa svoja plemenita čuvstva, da bi se izneverili svoji narodnosti, da bi se odrekli svojim terjatvam. Narodnost ravno je pogoj obstanka avstrijskih slovenskih plemen. Razdelitev strank po narodnostih se drugače ne bode dala odpraviti, kakor da se izvede popolna narodna enakopravnost. Nemci bodo potem še malo časa godrnjali, a ko bodo prevideli, da njih narodnosti ne grozi nobena nevarnost, gospodstvo čez druge narodnosti se pa doseči več ne da, se pa bodo zadovoljili, in stranke se bodo razdebele potem po političnih in gospodarskih načelih. Naše cesarstvo je sestavljeno iz mnogih narodnostij, po tem se loči od drugih držav, to je njega karakteristikon, in naloga pravega avstrijskega državnika je, vsem tem narodnostim dati priložnost duševno in materialno povzdigniti se, za vse jednako skrbeti, ne pa jedno povzdigovati drugim na škodo.

Moravski **deželni** zbor bode kmalu razpuščen in prihodnji mesec bodo nove volitve, v juliju se pa snide novi zbor. Razen sedanjega deželnega glavarja baron Widmanna se tudi njega namestnik dr. Wenzliczka zaradi visoke starosti odtegne javnemu življenju. Za mesto deželnega glavarja se poleg grofa Vettera imenujeta grofa Dubsky in Berchtold, za namestnika bode pa najbrž imenovan dr. vitez Schrom.

Včeraj je uradni list **hrvatske** vlade objavil kraljevi reskript, s katerim se sklicuje sabor na 5. dan junija.

Vnanje države.

Srbska skupščina je sklenila adresu na kralja, v kateri izraža svojo zadovoljnost zaradi dobrih razmer z evropskimi državami, pri zuega vsprejema kraljevega v Homburgu, pohoda avstrijskega cesarjeviča in železniške konvencije, koncem pa izreka svojo odločno nevoljo o ustaji. To addresso je skupščina v nedeljo izročila kralju, pri čemer se je in corpore podala v kraljevo palačo s predstvom na čelu. Ko je predsednik Kujundžić prečital addresso, zahvalil se je kralj za lepo sporazumljenje skupščinarjev in njih domoljubje, ter poudarjal, da je sedaj, ko se je Srbija v težkih bojih prerodila, lotiti se kulturnega dela.

Gavrilo Krestović je tudi že oficijalno imenovan generalnim guvernerjem **Vzhodne Rumelije**. Sultan mu je dal ob jednem čin vezirja. V Carigradu se pa Krestović še sedaj ne poda, ker se temu potovanju stavijo razne zavire. Po organičnem štatutu sme ga nadomestovati samo generalni sekretar. A to mesto, katero je dosedaj opravljal Krestović, sedaj še ni oddano. Zato se Krestović pojde pozneje poklonit sultanu.

V nedeljo so nameravali **francoski** komunisti na grobu 1871. leta padlih komunarov napraviti veliko demonstracijo. Ko jim je pa policija prepovedala postaviti spomenik, zadovoljili so se z nekaterimi govori in pokladijem vencev na grob, v čemer jih policija ni ovirala. Čuli so se klici: „Živela komuna“, „živela revolucija“, a red se ni motil. Tudi ni došlo dosti komunistov, kar kaže, da tudi francoski delavski krogi treznejši postajajo.

Komisija **nemškega** državnega zbora za pretresovanje predloge o zavarovanji delavcev proti nezgodam, končala je včeraj drugo branje dotične predloge. Komisija je dovolila, da se poleg državne zavarovalnice ustanove tudi deželne, zasobne pa ne. Poročilo bode komisija izdelala do 7. junija; 9. junija se pa snide državni zbor.

V nedeljo so bile na **Belgijskem** provincialne volitve prvi pot, odkar se je izdal nov volilni zakon. Liberalci so zgubili več sedežev, katere so pridobili katoliki. Prav velike razlike pa izid sedanjih volitev ne kaže od prejšnjih.

Kakor se iz Bruselja poroča v „Votaire“ sti se **Belgija** in **Hollandija** sporazumeli, da se nemški principi izključijo iz prestolonasledstva v Hollandiji. Revizija ustave bode priznala nasledstvo princezinjam iz zakona kralja Viljema s princsinjo Waldeck-Pyrmont. Mej obema državama se bode sklenila carinska zveza.

Pred malo dnevi se je govorilo, da se konferenca za urejenje **egiptovskih financ** ne snide, zdaj se pa francoskemu listu „Gaulois“ poroča, da se je doseglo popolno sporazumljenje mej Francijo in Anglijo v tej zadevi. Poslednja je neki privolila, da se uvede občna kontrola blagajnice egiptovskega dolga. To kontrolo bodo izvrševali angleški, francoski, laški in avstrijski uradniki. Ta časopis pravi, da je konferenca sicer zagotovljena, čas pa še ni določen, kdaj se snide. Jutri bomo morda pa o tej

stvari od kake strani zvedeli popolnem nasprotna poročila. Sploh se mora reči, da se nič gotovega ne ve.

Angleška ekspedicija vendar pojde v **Sudan**, da reši Gordona. Deset ladij je že odšlo v Chartum. Guvernerju v Dongoli, o katerega veranosti se ne dvoji, od kar se je ustanovila Nilska flotilja, poslalo se je 1000 pušek. To brodovje gre nezavisno od egiptovske vojske v Chartum, ter ima tri parnike, na vsakem po dvajset angleških vojakov. Angleške vojaške oblasti pojdejo v Chartum iz Suakima čez Berber, ker je tu najmanj ovir. Egiptovska vojska pa pojde ob Nilu, da bode odvrčala pozornost ustajnikov. Gordon je pa sedaj v veliki nevarnosti, novejša poročila javljajo, da hoče prestopiti k mahomedanski veri, ako se mu ne pošlje kmalu pomoč.

Dopisi.

Izpod Nanosa 30. maja. [Izv. dop.] Govorica o reški vodi, oziroma o prodaji te, postaje čedalje živahnjejša. O tem se čujejo različna mnenja: nekateri so za, drugi pa proti. Ta premislek je v istini težaven in težko se je odločiti za jedno ali drugo.

Voda, osobito bistra in zdrava, je precejljiva zaklad onim, ki jo rabijo ter uživajo. In to je gotovo reška voda, katera teče po takem kraju, da na levo in desno, na daleč okrog ni dobiti dobre vode, ta toraj preskrbljuje mnogo občinstva ter blaga, da osobito v vročem poletju ne trpijo neznosne žeje. Pa tudi mnogo mlinskih in pilarskih koles ona goni, po tik nje struge ležečih lepih mlinih in žagah. Od daleč in blizu se dovažajo ter donajo, vsakojakega žita, iz katerega se, vsake baže moka napravlja, večinoma vsa le za domačo porabo. Korist te vode je toraj velikanska, na široko segajoča, kar se ne dá nikakor prezirati. Čuditi se toraj ni, da je toliko nasprotnikov proti prodaji. Iz temeljitih uzrokov je ta protivnost popolnem opravičena.

Ali trditev, da se reška voda pod nikakimi pogoji oddati ne sme, oddati ne more, je pa vsakako skoro pretirana. Pomisliti nam je, da to vodo kupuje mesto Trst, in to za svojo veliko potrebo. Kaj pa da je nam Kranjcem osobito Notranjcem in Kraševcem Trst, je pač slednjemu, ki mej nami prebiva, dobro znano. Pomisliti nam je le, da to mesto je prvo pristanišče ter trgovišče v Avstriji. Kakor to, koliko potrebuje že samo za-se vsakojakega blaga, bodi si za živež, kurjavo, za gradenje stavb ladij itd. Koliko jednacega blaga pa odvažajo mnogobrojne ter mnogovrstne ladije, koje od tu po širnem morji odplujejo. In glejte mnogo tega blaga se iz naših krajev v Trst za lepi denar prodaja, katerega bi pač kaj silno pogrešali, ako bi tega mesta tako blizu ne bilo. Toraj iz lastne koristi ter hvaležnosti skrbeti nam je za blagor tega mesta.

Pa tudi vsled ljubezni do bližnjega pripoznati nam je, da kar je nam dobro, privoščiti moramo i drugim. Koliko milijonov hektolitrov te vode odteče, v podzemeljske votline, ne da bi potem kaj komu hasnila. S kako slastjo bi se mnogo te požilo, osobito v delavskih ter vojaških krogih v Trstu, kateri v poletnem silo vročem času toliko strašne žeje pretrpeti morajo. In vendar mej temi je ogromna večina Slovanov, oziroma Slovencev, toraj naših bližnjih bratov, katerim smo dolžni v vseh zadevah pomagati, kjer nam je le mogoče, kjer se nam le prilika ponuja.

No, da bi se oni, koji imajo veliko korist od Reke, morali žrtvovati za mesto Trst, tega pač jaz in tudi nobeden drugi tirjati ne more in tudi nobeden ne tirja. Trst ima dovolj moči, da vse one odškoduje, koji bi vsled tega, da reško vodo deloma odzamejo, kaj škode trpeti imeli. Pravijo, da zlata roka železne duri prebije in to pa ima Trst; toraj prej ali slej, bode skoraj gotovo do tega prišlo, da bodo to vodo v Trst napeljali.

Skrb županov ter družih, za korist tamošnjega prebivalstva skrbečih mož naj ne bo, kako da se prodaja te vode zabrani, pač pa, kako da bode se to odškodovalo. Paziti je treba, da se nobenemu krivica ne zgodi. Dobro je treba premisliti, po kakih pogojih bi se to izvršiti dalo, da bi Trst dobil potrebne vode, oni pa, ki imajo pravico do te ter to i v svojo veliko korist porablajo, da nobenega pomanjkanja ne bodo trpeli.

Možje, kateri se bodo v 5. dan p. m. v Bistrici v tej zadevi sešli, razpravljati bodo imeli marsikaj in gotovo bode čas prekratek, da bi zamogli svojo si dano nalogo popolnem rešiti. Skoraj gotovo bode prišlo do predloga, da se voli odbor, kateremu se to v natančni pretres izroči. V tem slučaju naj

bi se pa pazilo koga, da se bode izvolilo, kajti na tem bode sila dosti ležeče. Želeti je pa, da se ta stvar v splošno korist reši. Toraj pozor! H.

Domače stvari.

— (Ljubljanskim škofom) bode imenovan, kakor poizvemo iz jako verodostojnega vira, c. kr. dvorni kaplan dr. Kulavic. Ker je bil že predlagan na drugem mestu, se niti več od strani ministerstva ne bode vprašala deželna vlada, ne škofje cerkvene provincije, Goriški in Tržaški.

— (Imenovanje.) G. Aleksander Rehn, rodом Ljubljancan, pridržen kot konzul ministerstvu vnanjega, imenovan je glavnim konzulom.

— (Za drugo porotno zasedanje) v prihodnjem meseci odredjeni so: V Ljubljani: g. J. Kapretz, nadsodni svetnik predsednikom, deželne sodnije svetnika gg. G. Zhuber pl. Okrog in L. Ravnikar namestnikoma. V Rudolfovem: okrožne sodnije predsednik Vincencij Jevnikar predsednikom, g. deželne sodnije svetnik dr. Andrej Vojska, namestnikom.

— (Časnikarsko.) V nedeljo je „Kuryer Lwowski“ izšel z modrim člankom, v katerem pod nadpisom „Naše pridobitve“ burno piše proti ministru dru. Pražaku, in sicer, ker je naše državne pravdnike „poučil“ zastran zapovedanega vzpolnjevanja konfiskovanega prostora. Članek se huduje tudi na „kolo“ poslancev poljskih, da so mirno poslušali ministrov odgovor na dotično interpelacijo, ter sklepa z mislijo, da uredniki v Avstriji smejo za svobodo zavdati svoje kolege v — Peterburgu. — Bi utegnili nemalokrat res biti!

— (Z železnice.) Za vesele binkoštnе praznike bode tudi letos južna železnica več posebnih vlakov z nad polovico znižano vožnino postavila na ponudbo izletoljubnim starim in mladim ljudem. Na Dunaj te vabi več razstav in Dunaj sam; v Turinu, če te mika v Lahe, ogledaš si lahko občno italijansko razstavo; in pred vsem si moreš jednoličnost svojega življenja pretrgati s praznikom v Postojnski jami, kateri, dasi star in navzlic verski mlačnosti, ohrani svojo veljavo za ožjo domovino in širni svet, letos pa še posebno postane veličasten, ker ga bode prvokrat obsévala električna razsvetljava. Za te pote pa boš o Binkoštih, kakor rečeno, na železniški postaji veliko menj štel, kakor sicer, — in to ni, da bi dejal brez nič!

— (Občni zbor meščanske vojašnice) vršil se je včeraj ob 11. uri dopoldne v magistratnej dvorani. Navzočnih je bilo 20 članov. Predsednik gosp. J. N. Horak v svojem ogovoru, v katerem zbrane člane srčno pozdravlja, opomni, da je pri zborovanju 4. junija 1882 l. naznanil, da ima društvo še 5000 gld. dolga. Ta dolg se je od tega časa skrčil na 2500 gld., pač izvrsten dokaz, kako previdno in skrbno gospodari g. vodja J. N. Horak, s premoženjem vojašnice. Deležnikov šteje društvo 244, vojašnica pa, katerej se je po marljivem prizadevanju g. neumornega vodje J. N. Horaka prizidal nov del, vredna je nad 50.000 gld. Pač lepo stanje v primeri s prejšnjimi leti, ko je slabo gospodarstvo nakopičilo toliko dolgov! Gosp. zapisnikar Karol Lahajner poroča o sklepu računa za 1883. leto. Dohodkov je bilo 2076 gld. 21 kr., mej njimi dohodkov za ukvartiranje vojakov v znesku 1790 gld. 83 kr. Od dohodkov vrnilo se je posojila 1270 gld., drugo se je potrebovalo za posojila in za res velike poprave in hišno opravilo v meščanski vojašnici. Gosp. M. Muk poroča v imenu pregledovalnega odseka, da so se natanko pregledale vse društvene knjige, in da je vse prav in v lepem redu, ter predlaga, da izjavi občni zbor društvenemu vodstvu popolno zaupanje. Na predlog vodje g. J. N. Horaka dovoli se požarni brambi v Ljubljani letnega doneska 10 gld. Sklene se nadalje, da se poslopje meščanske vojašnice zavaruje za deset let pri jednej zavarovalnici. — Nadalje razpravlja se o predlogu gg. Pakiča in Gašparja Ahčina: naj se proda meščanska vojašnica, ker itak ne donaja dobička solastnikom in naj se izvoli odsek peterih udov, kateri naj to vprašanje razmotravajo. Predlog, naj bi se odsek takoj volil, ne obvelja, ker gosp. vodja J. N. Horak opravičeno naglašuje, da ne gre, da bi dvajset deležnikov sodilo o pravici 244 hišnih posestnikov. Po razjasnilu gosp. vodje J. N. Horaka bode tedaj vodstvo meščanske vojašnice pozvalo pet odličnih družabnikov, da v sporazumljenji z vodstvom ukrenejo v tej zadevi potrebno. Tudi se sklene, da se odpove o sv. Jurji vojaškemu

erarju priskrbovanje bišnega orodja, ker ima društvo pri tem le izgubo. V vodstvo se izvolijo gg.: Gašper Ahčin, Oroslov Dolenc, Fran Geba in Karol Lahajnar. Za preglednike računov gg.: M. Muk in J. Spoljarič. — Potem je bilo zborovanje po predsedniku končano.

— (Sedmi občni zbor Ljubljanske ljudske kuhinje) vršil se je včeraj v prostorih starega strelišča, ob 6. uri zvečer. Predsednik gosp. Hengthaler pozdravi zbor in naglašuje, da ljudska kuhinja lepo napreduje. Posebno pretečeno leto je bilo društvenemu napredku v veliko korist, ker je Nj. Veličanstvo, pravi oče ubogih, počastilo ljudsko kuhinjo s svojo navzočnostjo in upisalo tudi svoje ime v spominsko knjigo. (Živio-klici.) Društvo ljudske kuhinje deluje zmirom bolj uspešno. L. 1878 oddalo se je 77.406 jedilnih deležev in 61.420 kosov kruha, leta 1879 oddalo se je 39.380 jedil in 47.442 kruha; l. 1880 jedil 36.769, kruha 41.402 deležev; l. 1881 jedil 38.248, kruha 44.751 deležev; l. 1882 jedil 44.715, kruha 45.171; l. 1883 jedil 49.092, kruha 61.336; l. 1884 jedil 62.578, kruha 61.500, tedaj za 23.586 jedilnih deležev in 164 kosov kruha več ko l. 1883. Ljudska kuhinja tedaj zmirom bolj napreduje, kajti reveži Ljubljanski, uvideli so, da ne dobe nikjer za male krajcarje tako dobre hrane. Daril je dobila ljudska kuhinja: od Nj. Veličanstva 200 gld., deželni poslanci kranjski darovali so 100 gld., kranjska hranilnica razen tega, da prepušča v porabo prostor v starem strelišču še 50 gld., kranjska eskomptna banka 15 gl., drugi prijatelji in dobrotniki ljudske kuhinje 182 gl., kateri novci so se porabili za boljšo hrano dijakov in revežev. Predsednik nadalje pohvalno omenja velike podpore, katero društvo dobiva od pokroviteljice gospé Jeanette Recher in koliko se trudi predstojnica kuhinje gospa Hübschmann. Ljudska kuhinja ne bi mogla obstati, da iste ne bi podpirala tako ljudomilo velika vrsta gospá in gospodičin, katerim izreka predstojnik presérno zahvalo, isto tako gosp. c. kr. stotniku Vincenciju Hübschmann-u, kateri izvrstno oskrbuje nakup jedil. Na predlog g. Lahajnerja zakliče zbor trikrat „slava“ in „živio“ Nj. Veličanstvu cesarju, ki je počastil lasko leto ljudsko kuhinjo s svojo navzočnostjo in daroval toliko svoto. Blagajnik gosp. Albin Ahčin poroča o denarnem stanju društva. Dohodkov je bilo 5899 gld. V blagajnici je ostalo 346 gld. 68 kr. Za meso se je izdalo 1377 gld., za kruh 615 gld., za razna druga jedila 2880 gld. V imenu pregledovalnega odseka poroča gosp. Klemenčič, da so knjige in blagajnica popolnem v redu. V odbor se se izvolijo gospe in gospodičine: Hübschmann, Ahn, Fichtl, Radics, Recher in Hönig; gospodje: Hengthaler, dr. Stare, Hübschmann, Ahčin Albin, Drelse, Müller Julij, Gale Henrik, Lahajner in mestni odbornik Počivavnik. Za pregledovalce računov gospodje: Valenta, Klemenčič in Bradaska. Ko je še izrekla gospa Hübschmann gospem in gospodičinam zahvalo za njih požrtovalno delovanje, se zborovanje zaključilo.

— (Strog ukaz za delavke v tabačnej fabriki.) Kranjsko katoliško društvo pritožilo se je v posebnej ulogi pri finančnem ministerstvu, da delavke tabačne fabrike v Ljubljani po vseh javnih cestah in sprehajališčih pozno v noč pobajkovajo z vojaki in drugimi. V sled te uloge došel je ukaz z Dunaja, ki se je vsem delavkam v tabačni fabriki prijavil po mojstrih, da bode vsako, katera se bode po deveti uri zvečer našla s kakim možkim na ulici in ni oženjena, policija prijela in da bode takoj iz tabačne fabrike odpuščena. Treba se bode tedaj, kakor se kaže, le močiti. Ljubezen sama ne ugaja visokim uradom!

— (Oh, te nesrečne ženske!) Obesil se je včeraj proti večeru v Opekarski cesti na kostanjevo drevo s trakom spolnih hlač neki malar, kateri se je prej s svojo ljubico, izdelalko „viržink“ in „krtkih“ sprl. A trak je bil preslab, da bi držal toliko grenkobe nad žensko nezvestobo, odtrgal se je in nesrečno zaljubljeni malar obležal je pod kostanjevim drevesom v nezvesti, dokler ga neso milosrdni ljudje vzbudili in okrepčali. Bode li sedaj nesrečni malar živeti hotel, pač ne vemo povedati.

— (Roko poškoval) si je neki delavec v tovarni g. Tönnies. Odnosi so ga v bolnico.

— (Zlobnost.) Malopridnež zamašil je s peskom pretečene dni vse vodnjake, iz katerih mestni delavci vodo vlečejo za poškopljenje cest. Mestni delavci imeli so mnogo posla, da so vodnjake zopet uredili.

— (Iz Postojine) se nam piše, da je bilo to nedeljo 160 marinarjev prišlo z Reke v Postojino obiskat slovečo jamo. Navzočen je bil tudi nadvojvoda Leopold Ferdinand. V jami svirala je vojaška godba.

— (Telefon v Bohinji.) Obrtna družba kranjska, ki je že lani dogotovila blizu slapa Savice žično progo, po katerej se z visoke komarče spušča nizdolu les, dala je na tej progi napraviti tudi telefon, katerega je g. Geba pred par dnevi napeljal in uredil.

— (Proti izseljevanju v Ameriko) izdala je ogerska vlada okrožnico, s katero deželnim municipijem nalaga, naj po vseh svojih močeh zabranjujejo ljudem, preseliti se v Ameriko. Naredba se sklicuje na poslanstvo Washingtonsko in njega poročilo, katero popisuje revščino in žalost tistih izselcev, ki so v Ameriki upali dobiti si poštenega zaslužka, za tega delj zapustili svojo domovino, sedaj pa na tuji zemlji hirajo v velikem pomanjkanju. — Res je dvakrat in trikrat treba pomisliti, predno kdo dober kruhek zapusti v svoji domaćiji!

— (Penez.) Koliko se ga je vlani kovalo v c. kr. glavni kovnici na Dunaji? Po izkazu tega urada se je kovalo: I. Postavnih deželnih srebrnih penozov po 1 goldinarji 6.035.954 kosov, po 2 gld. 69.579 kosov; II. srebrnih trgovskih penozov (levantinskih tolarjev notranja vrednost á 2:10483 gld.) 308.334 kosov; III. zlatih penozov in to jednovitih cekinov á 4:80 gld. 408.639, četvornih cekinov á 19:20 gld. 36.739 kosov, po 405 gld. = 10 frankov 3.720 kosov, po 8:10 gld. = 20 frankov 30.814 kosov; IV. medenih (bakrenih) penozov in sicer krajcarjev se je skovalo 35.000.000 (to je drobiža) kosov. Vsega vkup se je torej vlani na Dunaji nakovala 41.893.779 kosov penozov, 10.105.618 goldinarjev vrednega.

— (Akad. društva „Slovenije“) občni zbor je v seji 21. maja na mesto odstopivšega predsednika g. Henrika Tume izbral si za predsednika g. Karla Trillerja, st. jur., za revizorje gg. Jos. Božiča, st. jur., Jul. Dereanija, st. med. in Iv. Marolta, st. med.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 26. maja. Pri današnji državno-zborski dopolnilni volitvi bil je v prvem okraji (notranje mesto) izvoljen dr. Kopp, v šestem okraji (Mariahilf) trgovske zbornice svetnik Neuber. Dobil je 224 glasov več, nego njegov protikandidat dr. Pattai.

Dunaj 27. maja. Danes pričela je pred izimnim sodiščem obravnava proti Schaffhausserju in Ondri, ki sta zatožena, da sta sokriva umora policijskega koncipista Hubeka v Florisdorfu. Oba pravita, da sta nekriva.

Praga 26. maja. Oblastvo uničilo je imenovanje Kraszewskega častnim članom češkega akademičnega učiteljskega društva.

Razne vesti.

* (Jaderni vlaki) z vozovi prvega in drugega razreda vozijo sedaj z Dunaja v Moskvo in nazaj. Po teh vlakih se pripelje z Dunaja v Moskvo čez Krakov, Voločisk in Kijev v 67 urah.

* (Kaj misli Mahdi o železnicih?) Indijski kupec Ibin Samdi, je nedavno bil v El Obeidu, kjer živi Mahdi, in bil je poklican k njemu na obed. Mej pogovorom izjavil se je Mahdi, da bi on nikdar ne dopustil graditi železnice, ker so vsled železnice ljudje zlasti vojaki pomehkužijo in polenijo. Poleg tega pa železnice škodujejo pravosti, ker v enem vagonu sedé vkupé moški in ženske. Mahdi je sicer priznal, da še nikdar ni videl železnice; pa morajo biti škodljive veri, ker bi se verniki sramovali moliti v občnih vozovih. Parniki so mu prav po godu, ker so v njih možki in ženske v posebnih kajutah, kar pravovernih ne ovira v molitvi. B. z. z. po njegovih mislih jako potrebni, in on se nikdar ne bo protivil, da se napravi v njegovej deželi.

* (Koliko ima človek las na glavi.) Angleški zdravnik Wilson je, preiskuje kožne bolezni na glavi, s silno potrpežljivostjo raziskoval po prečno število las. Resultat tega preiskovanja bil je ta: Na vsak štirjaški palec je 1066 las, in ker znaša površje glave okoli 120 □ palcev, ima normalna človeška glava povprek 127.920 las.

* (V Indiji) poginilo je l. 1882 vsega vkupe 22.125 ljudi vsled divjih živalij in kač. 895 raztrgali so jih tigri, 278 volkovi, 207 leopardi, 359 hijene, 202 aligatorji, 19.579 pa jih je umrlo za kačjim pikom. V istej dobi je 46.707 glav goveje živine bila žrtev zverij in kač. Indijska vlada plača za vsako ubito zver določeno nagrado. L. 1882

Laština in tisk „Narodne Tiskarne“.